

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinih in močih.«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri oporabi in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Oporabišče, via Torrente, »Nava tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Cesarica Marija Ana

je zadnjo nedelo popoldne deset minut po petej uri v Pragi na Hradšinu umrla. Zbolela je zadnji petek, pa je je k malu nekoliko odleglo in zdravniki so se nadejali, da se jej zdravje povrne, a v soboto se je bolezen pohujšala in moči so jej opešale in v nedeljo jutraj je bilo vse upanje zgubljeno. V Pragi so bile v soboto v vseh cerkvah molitve za njo, kakor tudi v cesarski kapeli na Dunaji; bila je ta dan tudi previdenca z svetimi zakramenti za umirajočo in papež jej je brzojavno poslal svoj blagoslov. Ko je zvedel cesar o njene smrti, zaukazal je, da se ima zapreti dvorno gledališče in prenehati koncerti v javnih in cesarskih prostorih. Uradna »Wiener Zeitung« od nedele zvečer, v posebnej izdaji, črno obrobljena, prinaša bridko vest iz Prage ter gorko naglašava veliko zgubo za cesarsko hišo in zveste avstrijske narode. V Pragi je žalost občna, na vseh mestnih poslopih so se izobesili črni prapori, v ponedeljek je mestni svet sklenol slovesno žalovanje.

Ona je bila hči sardinskega kralja Viktorja Emanuela I., tedaj sestra kralja Karola Alberta, ki je v letu 1848 vojeval zoper Avstrijo, pa ga je maršal Radecky zmagal; rojena je bila 19. septembra 1803 v Turinu, toraj je učakala 80 let. Zaročila se je s poznim cesarjem Ferdinandom 12. februarja 1831 in 27. februarja je prišla na Dunaj, kjer je bila poročena.

Avstrijski narodi ohranijo to blago cesarico v hvaležnem spominu, ker je bila prava mati ubogim in premnoge cerkve in javni zavodi pričajo o njene milosrčnosti, blagodušnosti in pobožnosti.

Severna železnica.

Ni se mislilo v začetku, da bode vladna predloga zaradi podaljšanja pogodbe z društvom severne železnice, kateremu je na čelu Rothschild, delala toliko preglavice vladi in večini našega parlamenta. Stvar je postala jako resna in levičarji kažejo zopet dobro voljo, da to prašanje porabijo

v to, da Taaffejevo ministerstvo spodkopije. — Ali tudi oni sami nič prav ne vedo, pri katerem kraju bi stvar prijel. — Stvar je namreč taka-le: Privilegij severne železnice neha z letom 1886; država bode imela torej pravico, da v letu 1886 odkupi to železnico od imenovanega društva.

Ali kakor se sliši, društvo bi zahtevalo za železnico najmanj 200 milijonov gl., akoprem društva vsa železnica ni toliko stala. V obče se je izračunilo, da severna železnica nese svojim delničarjem do 16 in več % na vplačani kapital, to je skupaj letnih do 19 milijonov gold. — A niti to ne bi bilo gospodom finančnim baronom po volji, da bi država odkupila za dražji denar, nego je stala, severno, najvažnejšo avstrijsko železnico; oni sploh delajo na to, da naša vlada pogodbo podaljša in so v ta namen pripravili tudi državi popustiti nekoliko nedvomljivih pravic.

Po dolgotrajnih pogovorih je vlada z društvom severne železnice sklopila pogodbo, po kateri podeli vlada onemu društvu koncesijo (ne več privilegij, *) kakor je to bilo dosedaj) za 80 let začeti uže z letošnjim letom proti temu, da se društvo odpove garanciji za obresti na črti moravsko-šleške in da državi povrne dosedaj v ta namen prejete svote, da zgradi še nekatere nove železnične črte, ki so važne iz vojaškega stališča, da nadalje državi prepusti pravico takozvane plaže, ali rabe črt omenjenega društva za vlake državnih železnic proti primernej paušalni odškodnini, in da konečno državi pripozna pravico, da ona more odkupiti, ako boče, severno železnico tudi uže po preteku 20 let.

Razen tega se severna železnica zavezuje, da zdajno zniža svoje tarife za vožnjo osob in sicer tako, da bodo nižje od sedanjih maksimalnih tarif drž. železnic, da ne pobira več doklad z ašijo, da za vse svoje črte pobira le enkrat plačo za manipulacijo ter zniža tarifo za prevažanje blaga za 38%, in za premoč celo za 39%. — Država bi imela po tej nagodbi tudi pravico, da odkupi šesti del lastništva dunajske zvezne železnice, kateri je zdaj lastnina severne železnice. —

*) Mej koncesijo in privilegijem je velik razloček: privilegij daje društvu pravico do odkupnine po končani dobi, koncesija pa ne, ampak dotični objekt propade v last državi brez vsake odkupnine. Ur.

Vlada pa dovoli, da izda društvo novih delnic za 50 milijonov gl., da bode moralo državi povrniti naplače za obresti in zgraditi po pogodbi potrebne črte in zgradbe, a te nove emisije naj bo svota 25 milijonov prosta kolektivine in drugih davščin.

Tudi je še posebno omeniti, da so v tej koncesiji spojene vse železnične črte društva severne železnice.

Vlada zagovarja to novo pogodbo iz pravnega in finančnega stališča. Iz pravnega stališča ona poudarja, da se z novo pogodbo prekine vsako pravno prašanje zaradi odkupnine in da se zjednači pravno razmerje za vse črte severne železnice, iz finančnega stališča pa poudarja, da je treba paziti na to, da se kredit avstrijskih papirjev ne zniža na inostranskih borzah, in da bi znižanje vrednosti akcij severne železnice jako slabo uplivalo na kredit avstrijske države. Vlada računa, da je zadosti dosegla po znižanju tarifov in s tem, da jej ni treba zgraditi nekaterih potrebnih, a najbrže pasivnih železnic in da jej zdaj ni treba prenapinjati državnega kredita.

Da ima Taaffejevo ministerstvo jako težko stališče v obče, a v tej zadevi še posebno, to umeje vsak, kateri se le kolikšak peča s politiko in je uže do dobrega premozgal stanje naše države in razne uplive, kateri na njo delujejo. Posebno žalostno je to pri nas, da v finančnih zadevah ni tako potrebnega edinega postopanja, kajti ogrska polovica ima vso drugo finančno politiko, nego naša, a nje slabša, bolj lehkomišljena finančna politika ne škoduje le Ogrske, temuč tudi na našo polovico reagira.

Vsem je znano, da Ogrska polovica silno potrebuje finančnih matadorjev evropskih, da jej na umeten način pomagajo vzdrževati državni kredit; znano pa je tudi, da politična odvažnost merodajnih krogov ogrskih šestokrat dela zadrege avstrijske vladi; saj vidimo vsak dan, kako velikomemci Ogrom obečajo največjo pokorščino, da jim le zopet pomorejo na krmilo. — Znano je tudi, da ima Rothschild na Ogrsko velik upliv, ker ona potrebuje njegovih uslug, a Rothschild je zopet glavni gospodar severne železnice, katera pa je najboljše podjetje v velikej Avstriji. — Iz tega kratkega pregleda je razvidno, kako težak položaj ima avstrijska vlada glede prašanja severne železnice. — V obče se je videlo, da je ministerstvo dosedaj zasledovalo finančno politiko emancipacije od vsegamožnih finančnih ba-

ronov; tudi smo v obče z radostjo pozdravili prizadevanje naše vlade za podražavljanje vseh avstrijskih železnic, in skoraj ni misliti, da bi se bila vlada izneverila temu načelu, da jo k temu ne silijo viši obziri in notranje naše razmere, kajti doslednost v načelu je v tem obziru toliko bolj potrebna, kolikor bolj je za občni promet potrebno, da vlada za vso državo le ena tarifna politika.

Razen tega je v obče pripoznano, da je za gospodarsko napredovanje silno potrebno, da so prometna sredstva v rokah države. Nekateri listi so poudarjali, da bi državi jako koristil dobiček, ki ga zdaj uživajo delničarji severne železnice; a mi se na to manj naslanjamo, ker smo prepričani, da bi vlada po znižanju tarifov na tej železnici, ki je v obče predraga, in po dražji upravi gotovo ne imela onega dobička od železnice, kateri ima sedanje društvo; ali mi se držimo načela, da morajo prometna sredstva vzdrževati državne denarnice, prav kakor šole, in da država nema na to gledati, ali direktno dajo dobička, ali ne, da le odgovarjajo potrebam in vzvišujejo produktivnost dežel, — to je njih konečni namen. — Ker pa je načelo podražavljanja železnic zdravo gospodarsko načelo, velja, da se zanj celo doprinašajo žrtve. Iz tega stališča bi tudi mi najrajše videli, da bi severna železnica postala državna last. — Kakor se vidi iz poročil o razpravah v železničnem odseku držav. zbora, so tudi poslanci z desnice za to načelo in prav težko bode vladi, da prodre z svojo predlogo v zadevi severne železnice. Trebalo bo torej, da to predlogo ali nazaj vzame, ali pa da napravi kak kompromis z večino drž. zbora, da se namreč še pogaja z društvom severne železnice in morda doseže krajši termin koncesije in še nižje tarife, kajti termin koncesije je res dolg in ne velja teorija, da se koncesije v obče podeljujejo 90 let; — da je to morda treba pri železnicah, ki se gradijo na novo, in to zaradi amortizacije, a to ni pri severni železnici, ki je uže davno amortizirana; tudi ne velja za tarifno določitev maksimalna mera leta 1877, katera služi za podlago omenjene pogodbi, ker po sedanji skušnji se tarifi vsakih 10 let mnogo znižajo vsled konkurenčnih črt in vsled vedno praktičnejše uprave in vedno nižje cene mašin in surovin, potrebnih k prometu. — To vse so pomisleki, ki govore za ves drug modus vivendi, ako uže ne ide za zdaj z vzdržavljenjem severne železnice. — Za

PODLISTEK.

Pijanec.

Tria rodi tri sorte sadu: veselje, pijanost, kesanje. Anaharef.

I.

Bilo je meseca prosinca. Grozna nevihta je vršala zunaj in butala ob stene male hiše; narava je počivala pogrnena z mehko odejo, kepa snega se je zdaj pa zdaj odtrgala s povešenih vej ter padla na tla. Veter je metel z snegom ter ga podil v oči potovalcu. Luna je prisijala z sivga podnebja skoraj se smehljajoča ubozemu popotniku. Od blizu ti je udarjalo na ušesa neprijetno cvilenje drevesnih vej, od daleč pa zamolkel človeški glas.

Pozno je uže bilo in ura na steni odbila je polnoči; skozi okence preproste koče, ki je stala na strani grajske palače v vasi S., mrlela je blede lučica in če si pogledal skozi šipe, zapazil si mater in dva otročiča, ki so povzdigovali roke proti razpeli na zidu visečem ter srčno molili za — očeta! Na javorovej mizi, ki je stala blizu ognjišča, bila je pripravljena skromna večerja in okrog skleda naslonjene žlice. Nenadoma se čuje tresk in šipe na oknu so se razletele na drohne kosce, v hišo pa je primolela okrvavljena pest. Osoren glas je zadonel na uho prestrašenej ma-

teri: »Meta, odprti! — Mati tresoč se na vseh udih, teče odpirat, odpre duri, te pa jej telebijo v glavo, da se nezavestna zgrudi na tla. Ta grozni človek je sunil v vrata s tako močjo, da je ubožico podrl na zemljo. Kakor blisk hitro so bili otroci okolo drage matere in prenesli jo v postelj, oče pa je še pogleda ne in molče sede za mizo. Otroci niso več mislili na večerjo, ko je materi odleglo, šli so tudi oni počivat.

Jurij Obad, tako se je zval človek, s kojim smo se zdaj seznanili, in ki je hudo razsajal, ko je videl, da so vsi šli počivat, zmisli se je še le zdaj na večerjo; zgrabil žlico, ni se pokrižal, hlastno zajemal iz skleda, polne kaše. Ko je odvederjal, ostal je še pri mizi, zdaj pa zdaj udaril s pestjo ob njo in strašno zaklel. Poznalo se je mu na obrazu, da mu roje grozne misli po glavi; davno je bilo uže polnoči, predno je mož naslonivši se na mizo zaspal.

Smrtna tihta je vladala sedaj po hiši, slišala se je le ura, ki je svoj enomerni tik-tak nadaljevala; vsi so spali razen matere, ki je čuvala in objokovala nesrečno osodo. — Zdaj kar naglo začne kričati oče: »Na! zadnji so, ki ti jih dajem, jutri mi zarubišjo zavoljo dolgov zemljišče in hišo! — Vest ga je grizla, da mu ni miru dajala niti v spanju; mislil je namreč, da se s krčmarjem prepira. Stresle so te nenadne besede ženo in jela se je ihtiti in tožiti svojo globoko žalost ljubemu Bogu, ki je dopustil, da se je takemu možu udala.

II.

Jurij Obad je bil nekaj priden hlapec v neke bližnje vasi; ko si je nekaj denarja za varčnostjo prihranil, in uže tri leta vojaščine prebil, mislil se je oženiti. Za rajncimi roditelji ni podedoval Jurij nič, zato si ni mogel upati Bog ve kakega bogastva; pa vendar je bil priden in delaven, radi česa so ga povsod radi imeli. Tudi ko je prišel prvo pot v vas k Meti, niso ga slabo sprejeli.

Janez Hren je imel jedino hčer Meto; bila sta sama, kajti žena mu je uže davno umrla. Janez je bil uže prileten mož in želel svoje hčeri dobrega moža.

Ko je neki večer Meta šla k studencu po vode, sreča po naključju Jurja, ki je s polja šel domov.

»Dober večer, Meta« — ogovori jo mladenci.

»Bog nam ga daj« odzdravi sramežljivo dekle in pobesi oči. Mladenci jo je poznal, ker ga je njegov gospodar uže večkrat nagovarjal, naj bi vsaj uže mislil na ženitev in pri Meti poskušal srečo. Zato jo je nagovoril po imenu. Deklica je hotela uteči, ali Juri jo je ustavil, prijel za roko in vprašal to in ono. Meta je silila domov ali nazadnje se je vendar pri njem pomudila ter mu pritrčila, da ga bo prihodnjo nedeljo zvečer doma čakala. Spremil jo je do studenca, podala sta si roke in se ločila.

V nedeljo, ko je živino napojil in pospravil po hlevu, napravi se Jurij k svoji nevesti. Ko stopi v vežo, najde na ognjišču Meto z očetom; pogovarjala sta se pri ognju,

kajti noči so bile uže mrzle. Sprejel ga je Metin oče veselo in se z njim i veselo razgovarjal; ura na zvoniku je uže odbila enajst, ko je Jurij odšel in zagotovil, da zopet pride, da mu bo le mogoče. Od tedaj je zahajal Obad večkrat k Meti in kaj bi nel! Ako jo poroči, postane gospodar lepe hišice in lepega zemljišča!

Prišel je predpust in neko nedelo je župnik z lece oznanil, da se Jurij Obad in Meta Hren poročita.

Veselo so minevali dnevi poročencema, Meta je bila pri hiši in jo lepo oskrbovala, Jurij je dobro gospodaril. Kmalu je pripeljal h kravici v hlev še drug »rep« in v svinjak dva ščetinca. Polje je kazalo dobro in videti je bilo, da sreča in božji blagoslov vladata nad hišo. Ali kmalu se je predručilo. Stari Janez je zamrl in Jurij je ostal sam gospodar.

Ko je ta neki dan šel na sejem v bližnje mesto, da si za zimo potrebne obleke nakupi, naleti na dva svojih nekdajnih vojaških prijateljev. Bili so skupaj v vojni na Italijanskem in od tedaj se niso nič več videli. Segli so si v roke, povabila ga pajdaša v bližnjo krčmo, da si tam pri kupici »črnine« povedo svoje dogodbe. Jurij se je sprva branil, rekoč, da ima daleč do doma, ali pajdaša nista odjenjala, dokler ga nista spravila v krčmo.

Tu moram omeniti, da se je naš Jurij odločil, da ne bo nikdar vina pil, razen v družbi svoje žene, ker na Italijanskem je zapravlil s prijatelji vse, kar si je pribra-

predlogu bi govoril le 20letni termin, po katerem bi vladi mogoče odkupiti železnico, ali tudi v tem obziru bi bilo morda dobro, da bi se uže zdaj določili pogoji odkupila, ki bi dajali neko gotovost za ono dobo in bi se morda zdaj ugodnejši dosegli, nego kasneje. — Rasprava o tem predmetu v državnem zboru utegne biti, kakor vse kaže, burna, ker se je uže tako začela; a pravi »Schauspiel für Götter« nam bodo zopet dajali brezplačno velikonomci. — Oni in njih organi so sicer za koncesijo društvu severne železnice, kako ne bi bili, saj je vsa njih prošlost preoslo zvezana in njih bodočnost odvisna od finančnih baronov, kateri so jim ustvarjali Chabruse; ali kaj se zdaj godi?

Njihovi listi pišejo v korist severne železnice, njihovi kolovodje pa v parlamentu grajaajo pogodbo. — Ali še predno je prišla stvar pred parlament, odpovedal se je poslanstvu dr. Kopp, jeden glavnih vodjev velikonomške stranke. On je namreč tudi eden glavnih matadorjev severne železnice in da ne pride v kolisijo z delničarji one železnice in se svojimi volilci, zato se je rajše umaknol za nekoliko časa, kajti velika večina dunajskih in tudi drugih nemških volilcev se je na shodi in posebno na Dunajskem shodu, ki je bil obiskan od mnogo tisoč ljudi, izrekla, da želi, da država prevzame severno železnico. — Naši Velikonomci so torej v veliki zadregi; če glasujejo proti finančnim baronom, potem jim ti odtgnejo svojo pomoč; če pa glasujejo proti želji ljudstva, ki je nasprotno omenjenim baronom, pa izgube populariteto pri ljudstvu in volilcih. — Njih najsrčnejša želja pa je, da bi delali vladi zadrego. — Ali prava ilustracija te mizerije velikonomcev je govor Schönerejev, ki je velikonomskim listom in poslancem kar naravnost očital največjo korupcijo, primerjal jih padlim ženskim in celo Herbstu preti, da ne bo več na Pemske izvoljen, ako pošteno nestopi na stran onih, ki so za to, da država prevzame severno železnico. Tako ostro ni niti David Starčević nikoli govoril in tudi ne rabil tako strastnih izrazov, kakor ta pot Schönere, a ker je mnogo, mnogo resnice, zato je Schönerejev govor znamenit in se more imenovati »znamenje časa«. Schönere ni naša simpatija, ker je Bismarckovec, ali ta pot je mož mnogo resnic po domače povedal in ljudstvo ga je gotovo dobro slišalo.

Juba se bode torej jedla jako vroča; a ministerstvo ne bode stavilo, kakor se sliši, kabinetnega prasanja, ako tudi njega predloga pade v drž. zboru, ker ono novo pogodbo le predlaga kot rezultat tega, kar je moglo na potu sporazumenja opraviti se severno železnico; morda celo še najde kak modus vivendi, da si zagotovi večino; — ali za velikonomce lahko postane ta stvar skopec, v kateri se vjamejo, in njih perfidna politika, vladi napravljati teškočo a tout prix, utegne se nad njimi samimi maščevati. Vsa situacija, akoprem nejasna, vendar je na vsak način interesantna.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš cesar je brzojavil srbskemu kralju, ko se je cesarjevič mudil v Belgradu, takole: Nemam besedi, s katerimi bi izrekel čute za srčni sprejem, ki se je pripravil mojima otrokoma na srbske zemlji. Najgorkejša moja hvala Vašemu i Njenemu veličanstvu kraljici za dokaze prijateljstva, s katerimi

je i branil, ko sta ga ta dva v krčmo vabila.

Sedeč za mizo hotel se jima je odtegnuti, ali bal se je, da se ne zameri. Zato se je udal in tako je zvrnol kupico za kupico. Beseda je začela bolj teči po dobro razmočenih ustnicah in ta trenotek sta porabila prilizovalca pri Jurju ter začela črniti njegovo ženo, da je grda brezobna baba, da on bi si bil lahko izbral kako lepšo in bogatejšo; nazadnje sta mu rekla, da je strahopetec, ker pušča svoje ženi gospodarstvo. To sta storila samo iz hudobije, ker Mete niti poznala nista. Jurju je vino misli zmešalo, kajti pil ga ni uže dolgo in tako se jima je zaklel, da ne bode več dopuščal, da bi njegova žena za vsak njegov soldij vedela, ter slednjič začel še za vino dajati. Se le proti jutru je ves umazan, ker se je po poti valjal, prispel domu Jurj ter začel razsajati nad svojo ženo.

Tesno je bilo Obadovej ženi pri srcu, ko vidi, da njenega moža ni toliko časa domov. Pestovala je svoje dvomesečno dete ter hodila sem ter tja po sobi. Bila je uže ena, ko se zaslišijo od zunaj koraki in v vežo stopi nje mož. Ali kakl novo obleko je imel vso zablateno, klobuk ves zmečkan, nakupljenih stvari ni bilo videti nikder. Ob enem se je videlo, da je pijan in treba ga je bilo pustiti v miru.

Molče se spravi Jurj v veliko Metino zadovoljnost v postelj in ona k malu za njim, ko je utešila otročiča, ki je v zibe-

sta bila počesčena. Srčno delim čute, katere je Vaše veličanstvo blagovolilo izreči, Vaše želje so tudi žve moje želje.

Poslanske zbornice je 2. t. m. vlada predložila načrte zakonov glede ustavljenja porotnih sodob v kotarskem sodnem okrožju do konca decembra 1884; dalje glede nekaterih predlogov volilnega reda za državni zbor na Českem in v Galiciji; minister za poljedelstvo pa je preklical načrt zakona glede ribarjenja v zaprtih vodah. Poslanec Roser je predlagal, naj se sklene zakon zastran odškodovanja občin, katere zguhe davkovske doklade vsled vdrtavljenja železnice. Zakon zastran vdrtavljenja Albrehtove železnice se izroči železniškemu odseku. Potem se prične prvo čitanje dogovora z severno železnico. Poslanec Zeithamer predlaga, naj se dogovor izroči železniškemu odseku. Poslanec Menger poudarja veliko važnost te predloge; vlada bi bila morala poprej pravno prasanje razjasniti. Govornik obsoja vsebino tega dogovora in pravi, da je državi škodljiv ter želi, da bi ga odsek pokopal. Poslanec Schönerer pobija predgovornika in meni, da je le vdrtavljenje ljudstvu koristno, o tem so vsi narodi prepričani. Govornik očita časnikarstvu, da je podkupljivo, napada severno železnico, dunajsko časnikarstvo i nasprotnike vdrtavljenja. Govornik se je tako spozabil, da je imenoval tepece one državne poslance, ki niso njegove misli, in če tudi ga je načelnik posvaril, vendar ni nehal sramotiti in kričati zoper vse, kar ni po njegovih mislih i nazorih vredno. Potem se dogovor izroči železniškemu odseku.

Železniški odsek poslanske zbornice je 5. t. odstavil z dnevnega reda razgovor o vdrtavljenju Albrehtove železnice, dokler se mu ne poda spomenica upravnega svetovlastva. Potem se je pričel generalni razgovor o predlogi zastran severne železnice. Govorili so: Herbst, Riger, Richter, Tilscher, Kozłowski in Tonkli, vsi zoper omenjeno predlogo. Ta predloga po tem takem nema upanja, da bi v državnem zboru prodrla, in vlada bo primorana preklicati jo ali predruščiti, ali pa nastane ministerska kriza.

Nemški liberalci državnega zbora se zdaj posvetujejo o tem, ali ne bi na času bil predlog, naj se ministerstvo posadi na zatožno klopi. Povod temu jim je dal novo izdani volitveni red za praško trgovinsko zbornico. Mislijo si, ker vse interpelacije nič ne pomagajo, treba je pogumnejšega koraka in kar z naskokom vzeti ministerske sedeže. Da bi le res to poskusili; ali ne mislimo, da so tako drzni, sprevideli bi po poboji morebiti vendar, da so sramotno popali.

Ogerska poslanska zbornica je 3. t. m. sprejela predlogo zastran zidanja nove parlamentne palače.

Minister Tisza je bil te dni na Dunaji pri cesarju, od katerega je baje prejel ukaze zastran razpuščenja ogerskega državnega zbora.

ljki milo jokali, kakor bi vedel za materino srčno žalost!

Od tedaj se je odtegnol božji blagoslov od te hiše; oče je zmiraj pozno v noč pijan prihajal domov, kder je naščuvan od tistih dveh slabih prijateljev razgrajal nad ženo, ki je vse voljno prenašala. Le vsemogočnega je prosila, da bi njenega moža odvrnol od slabe poti, na kojoj je zagazil.

Minolo je dvanajst let od večera, ko je njen mož prvokrat pijan prišel domov do tistega, ki smo ga začetkoma opisali. Za pijančevanje je bil primoran Jurj denarja si izposojati, neznajoč v kako nevarnost hiti; izposojeval si ga je na menjice. Danes je določen obrok minol in Jurj ni imel s čim plačati, radi česa so mu prišli jutraj zarubiti vse, kar mu je še ostalo. Kaka nepopisljiva žalost je napolnila srce matere, ko je zaslišala odločilne besede: »Se en mesec ostanete v tej hiši, potlej pojdit, kamor hočete!«

Do tega je pripravilo grdo pijančevanje poprej zelo skrbnega Jurja Obada.

Dve leti poznej je Meta pri nekem kmetu po dvorišči spravljala, ko se prikaže na vratih strgan in zarasten mož — zagledavši jo hitro je zginol, ker bilo ga je sram, bil je namreč Jurj Obad, Metin mož, ki je po hišah kruha prosil!

Metini otroci so odšli v službo.

Just Piščanec.

Ogerska vlada je hrvatske poslance opozorila, naj pridejo v državni zbor 5. t. m., kateri dan se prične obravnave zarad zgradbe zagorske železnice.

Vnanje dežele.

Srbska skupščina je sklicana na 18. maja v Niš.

Biskup Strossmayer je prišel 5. t. m. v Rim.

Papež pripravlja, kakor poročajo francoski časniki, novo pismo vladam zastran propagande; v tem pismu on izreka, da je vsako porazumenje z italijansko vlado na podlogi sedanjih zakonov nemogoče.

V italijanske razstavi v Turinu menda tudi ni varnost prevelika, ker jo straži nad dvesto redovnikov, in kdo bi mislil, da more razstava, ki je priča mirnega dela, dajati povod mrženju do Avstrije, in vendar se je to zgodilo. Trgovska hiša Fratelli Bocconi, ki je pred malo leti tudi v Trstu imela svojo podružnico, odšla je pri otvorjenji razstave svojo prodajalnico ter razobesila grbe prijateljskih držav, mej temi tudi avstrijski grb. Zarad tega grba pa so vlastniki te trgovske hiše dobili polno pretilnih pisem, da so bili prisiljeni, grb odstraniti. Dokler iz Italije čujemo o taci dogodkih, ne moremo verovati na nje prijateljstvo.

Na Španjskem so prišli na sled nove zaroti. Če tudi so mnogo zarotnikov zaprli, vendar so zarotniki na več krajih brzojave potrgali in en most na železnici od Barcelone na Francosko razrušili. V Kataloniji i Navari zelo vre, uporniške čete se prikazujejo zdaj tu zdaj tam in rušijo brzojave in železnice. Nekoliko upornikov je bilo potisnenih na francosko zemljo, kder so jih internirali.

Na Španjskem se nemiri ponavljajo, na Francoskem je uže toliko španjskih begunov, da je francoski minister notranjih zadev prefektom pirenejskih okrožij zaukazal, naj nad Španjci skrbno čujejo, da ne bodo skušali napasti Španje.

Angleška vlada ni sprejela predloga francoske vlade, naj se v konferenci v Londonu pretresejo razen denarstvenih tudi splošne egiptovske zadeve. Konferenca se ima začeti v treh tednih in vdeležje se nje poslanci vevlasti na angleškem dvoru in od vdeleženih vlad nalašč za ta posel določeni morajo.

Mej francosko in marokansko vlado je vstal razpor, francoska vlada je uže pretrgala občevarje z marokansko; vojna je tedaj pred durmi, če se sprava v zadnji uri ne doseže.

DOPISI.

Iz Tržaškega Križa, dne 4. maja. — (Čožoti. — Najdeno dete) — Vse pričakuje, da se za naše ribiče kaj boljše; a prepričali smo se kaš te dni, da bode morda še slabše. Ker se tržaška in druga gospoda tolikanj poteza za Čožote, zato so ti dobili še več, korajžo, nego so jo imeli dosedaj. V trumah ti ljudje vandro v Gorico in se tam priporočajo udom uže znane komisije in zdaj se uže hvalijo, da vse pojde po njih želji. Nekoliko časa jih nismo videli ob našem obrežju; a nekoliko dni sem jih imamo uže vse polno, in ko so šli naši ribiči na ladjah njim naproti ter jih poprašali, ako imajo dovoljenje, da smejo ribariti ob avstrijskem obrežju, pokazali so jim dotične papirje. Torej pojde zopet, kakor je šlo in prepira ne bo več konca našim ribičem v veliko škodo. — Tepežev s Čožoti ne bo konca ne kraja, in naši ribiči bodo, mesto da bi ribe lovili, hodili po sodnjah in se dostikrat vtakno tudi v luknjo. — To je žalostna perspektiva. Ne vemo sicer še nič gotovega iz Gorice, ali up nam zelo upada, odkar vidimo Čožote tako vesele in korajžne.

Blizu Nabrežinske postaje je v soboto našel nek tržaški užitinski sluga novorojeno 8 dnevno dete moškega spola, lepo in dobro razvito, prav v dobre snažne plešnice in pavoje povito; ležalo je tam pod neko grivo, najbrže ga je mati odložila. Omenjeni dacar je ovo dete pobral in prinesel v Križ h kapovili, kateri je dete vzel pod streho in ga dal denes krstiti.

Ko pa je dacarja naš kapovila popraševal, kako da je uprav on našel ono dete pri postaji Nabrežinske, kder nema nobenega posla, in kaj da je tam iskal, zapletel se je ta tržaški dacar tako močno, da leti nanj opravičeni sum, da mora biti v neke zvezi s tem izpostavljenjem ubozega deteta. — Naš kapovila je za sedaj prevzel skrb za novorojenca, a naznanil

je stvar sodišču, katero najbrže iztakne morda najprej očeta, potem pa še mater.

Gorica, 5. maja. (Razno) Uže mnogokrat si nam draga »Edinost« potožila, kake zarujave in za mahom zarastle razmere so tu in tam pri pošlah na Primorskem in tudi v predzadnji številki si nekak slučaj navedla — a danes ti podamo nov dokaz velikanske natančnosti. Dne 13. aprila t. l. je oddal trgovec g. F. z Nabrežine pismo na svojega prijatelja g. H. v Gorici in baš 22. aprila toraj čez devet dni je dospel list v roke g. H. List je bil v zavrtku, primernem papirju velike četrtinke. Line odposlanca je bilo z različnim tiskom v dveh vrstah na kurti tiskano in adresa razložno v nemškem jeziku pisana ter je obsegala krstno, družbinsko ime in popolni naslov g. H., ki je uže nad 15 let v našem mestu in pošilja dan za dnevom po razne liste, pisma itd. slugo na pošto. Gospoda jednacega primkami v mestu in še manje jednacega stanu, kajti on sam je uže nekaj let, kakor znato vsa Primorska, vodja onemu zavodu. A kraj »Görz« se je tu v Gorici prečital in napisalo se je »Laibach«. List je mej tem časom potoval po raznih krajih in ima mnogo pečatnikov in raznih opombic, n. p. »Um genauere Angabe wird gebeten«, »Hier unbekannt«. — Dem Landesschulinspector F. Pirker für Krain vollständig unbekannt, Hafner — »Retour«, weil unbekannt« itd. Podpisov je šest in pečatov osem. Z onimi opombami je prifomal list dne 22. t. m. popoldne zopet v Gorico, kder so vendar le pozvedeli, da stanuje blizu sto korakov od poštnega urada dotični gospod. V pismu pa je bila ob enem nakaznica za neko blago, ki je uže od 13. aprila ležalo na kolodvoru in za koje je moral dotičnik radi vestnosti pošte plačati precejšnjo svoto kot »lagerzins«. Kdo mu povrne to? Kdo je uzrok temu? Kdo sploh odgovarja, če potrebuje list n. p. v kar imamo svedok, iz Prage do Gorice 24 ur in od goriške pošte do kapucinskega samostana, to je blizu 300 korakov, tudi 24 ur. itd.?

Kako da nam dobajajo časopisi, o tej zadevi molčimo, kajti prav mi se imamo mnogo pritoževati; vso čast in priznanje pa izrekamo drugemu oddelku tukajšnje pošte, ki ga obskrbujejo večinom domačini naši in ki se bavi z denarjem, blagom itd. Ali ni tu nikake pomoči? In kak izgled je to za pošto po deželi?

30. aprila popoldne se je usmrtil 22 letni dijak sedmega realn. razreda H. K., sin obče znanega gospoda c. k. uradnika in našega domoljuba. Naznanilo se mu je na jutro onega dne v nekakej naglici, da je iz zavoda izključen in takoj se napoti do puškarja, priskrbi si revolver in dirja na prosto proti št. Petru, kder si hipom prikrati življenje. Govori se mnogo, kaj in kako bi se bilo uže poprej moralo ravnati — a pustimo to drugim, kojim je sveta naloga, da si stvarico bolj natančno in nepristransko ogledajo. Mi le svoje sočutje izrekamo vrlemu očetu, kojega je ovi udarec hudo dirnol. Pogreba se je udeležila tudi realka in sodijaki so poklonili na rakev umrlega lep venec. *) —

Komisija za vredenje riharstva pridno vzršnje svoje delo, ki pa ozirom na izid nekda ne bo nič kaj veselega obrazca za naše domače ribiče. Mnogo se pripoveduje — a vsemu ni verovati.

Beseda dne 3. t. m. se je v goriškej čitalnici prav dobro obnesla. Posebno se nam je dopadala igra »Srce odkrila«, v kojej je imela glavno nalogo Pavlinka, nam uže kot izvrstna igralka predobro znana prečest. gospodičina A. M., kojej v resnici čestitamo v krasen prosvah in lepo nadarjenost. Tudi nova moč, ki je igrala gospodinjino Urško, kaj spretna je in nam obeča še mnogo lepih večerov. Moško oboje je svoje naloge povoljno in lepo rešilo. Petje je bilo dopadljivo in deklamacija izvrstna. Plesna zabava je trajala do belega jutra in tako je goriška čitalnica lepo končala svojo sesijo, v kar je ob enem mnogo pripomogla izborna igra c. k. godbe pešpolka št. 62 kojega polka častniki so večinom udje mestne čitalnice.

Zastava pešpolka št. 62. se baje blagoslovi koncem maja; kumica jej bode prevz. cesarica Elizabeta in njena namestnica prebлагородna gospa soproga našega polkovnika, kojemu je bil boter pri krstu prvega potomčka prevz. gosp. biskup Strossmayer.

Ptujcev imamo vedno mnogo in tudi tržne cene kažejo ono za letos izvenredno prikazen, kajti cena mesa, prikuhe itd. je uže neprepeljiva; kaj bode še le, če vdobimo novi »Hotel Pensiona«, o kojem sanjarijo nekotj mestni očetel Gorje nam, kajti vse se olepšuje, a za blagostanje domačinov se le malo skrbi.

Goriška ljudska posojilnica je pod predsedništvom dr. Nikolaja Tonklija ove

*) Pokazali smo list poštn. uradniku, ki se je čudom čudil in svetoval potrpenja!

**) Nek Nemec piše: »Die Menschen sterben nicht, wann sie wollen, aber wenn ein freundliches Geschick über ihnen waltet, so sterben sie, wenn das Leben aufgehört hat, ihnen zu gefallen«. Odgovornosti za izrek ne sprejemamo. —

dni odprla hranilnico, v katero se sprejemajo vsote vsake višokosti, a obrestil se plačujejo po 4¹/₂ gld. od sto.

Nabira za trak zastavi goriškega podpornega društva in za zastavo samo se pridno nadaljuje, kar nam svedoči pravo radodarnost in zavednost našega občinstva. Nagrobni kamen za umrlega g. Pirca pa se kmalo izvrši.

Tako je tudi pri nas vedno kaj novega in sicer kmalo žalosti polnega, kmalo veselega.

Ce še dostavimo, da sta grof Coronini in dr. Tonkli odpotovala zopet v državni zbor na Dunaj, da je premlitost knezodvorskof odpotoval 7. t. m. v Rim, kder se bode baje blizu 10 dni mudil in se snide z biskupom Strossmayerjem in da je v sredo in četrtek v Gorici bival preljubljeni naš avstrijski maršal, nadvojvoda Albrecht — sporočili smo »Edinosti« za danes najnovejše. Z Bogom toraj, na svidenje pri blagoslovenji zastave našega podpornega društva!

S. Krasa, 1. maja. — (+ Učitelj Jakob Jelšček). Obližba dela doig, pravi pregovor; za to spojinim, kar sem začinjč zagotovil.

Kakor sem uže poročal, umrl je tudi Jakob Jelšček, učitelj v Povirju pri Sežani. — V četrtek — 24. aprila — ob 9. uri v jutro je bil blagega pokojnika, po dokončanih navadnih obredih, pogreb.

Od vseh strani so došli učitelji in duhovniki, pa tudi mnogobrojno ljudstvo, da bi skazali rajnemu zadnjo čast.

Po končanej mrtvašnici se je uvrstil sprevod iz cerkve na pokopališče. Na pokopališče prišedši, zapel mu je učil. pevski zbor milo nagrobnico, a na to je govoril g. Kaute, učitelj Sežanski, primeren govor. Govor je ganil navzoče; tu pa tam je rosilo marsikako oko. Potem pa je začela padati zemlja na moža, ki je 30 let oral na ljud. šols polju.

Mi smo pa žalostni odšli — upajoč, da bode boginja Morana za bodoče bolj milostna, ter da vam ne bode treba zopet plakati tovarišu ob mrtvaškem odru se Stritarjem: »In sedaj še ti — Slovenec nema sreče«.

Rajni J. Jelšček je učiteljeval v Bolcu, Brestovici in drugod; v zadnje je bil v Povirju.

Mož je dočkal 50 leto. Zadnje čase je vedno bolehal in se tudi vidno staral. In v resnici:

Osivel v poklicu si življenja,
Težnje svojega stanu vedoč,
V srcu dar gojil si potrpenja,
Skrbno v prid človeštva delujoč.

Po dolgej, mučnej bolezni si nas zapustil prezgodaj, pa

— — — zaslužil dneve si pokoja,
Dal ti jih življenja je večer;
Kar pa duša je želela tvoja,
Ni ti mogel dati svet nikder.

Zato pa naj ti bode ležišče mirno grob teman, saj tvoj duh se je dvignol veselo gori, kder večni sije dan. — Bog potolaži ubogo zapuščeno udovo in dve še mladi hčerki! Naj jim pomaga, kdor le more; saj bode to vsakemu le v čast, in hvaležnost nema meje.

V miru počivaj, dragi Jakal! Blag ti spomin!

Domače in razne vesti.

+ Dr. Janez Gogala.

Minolo je še le malo dni, kar je prišla z Dunaja vsem Slovencem vesela vest, da je presviti cesar imenoval dr. Gogala za pokneženega škofa na Kranjskem. Kratko je bilo to veselje, višja roka je drugače obrnola; božja previdnost ga je poklicala v boljši svet, izdahnol je blago svojo dušo v nedeljo zvečer ob 8 in pol ure.

Obolal je 10. aprila, vsled prehlajenja je dobil bolezen v nogi, ko pa je bila ta uže ozdravljena, lotila se ga je rebernica, pa tudi ta bolezen se je obrnola uže na bolje, ko nazadnje pritisne otrpnenje možgan. Po prejetih sv. zakramentih za umirajoče in storjenej operoki je mirno v Gospodu zaspal.

Z Gogalo je zgubila Kranjska dežela in ves slovenski rod veliko, ker je neumorno delal za dušno in telesno blagostanje svojih rojakov v cerkvi, v šoli in javnem življenji, zato žaluje za njim ves narod.

Dr. Gogala je bil rojen 22. junija 1825. v Kranji; njegova rodilja sta bila meščana in hišna posestnika. Gimnazijo, filozofijo in bogoslovje je študiral v Ljubljani, 30. julija 1850. je bil za mašnika posvečen. Na Dunajskem vseučilišču je bil promoviran za doktorja sv. pisma; potem je bil nekoliko časa dušni pastir na deželi, kmalu pa imenovan za profesorja veronauka na ljubljanskej višji gimnaziji, katere službo je izvršno opravljal skoraj 30 let. Ko je postal dr. Pogačar ljubljanski škof, prišel je on na njegovo mesto kakor vodja Alojzjevišča; pred tremi leti pa

je bil imenovan za kancnika in vodjo ljubljanskega semenišča, kateri zaved je izvršno vodil, ter so ga bogoslovci visoko spoštovali in ljubili. Posebno zaslugi si je pridobil s tem, da je ustanovil zaved »Marianum«, v katerem nahajajo sirote najboljše zavetje in lepo krščansko odgojo; uže samo s tem zavedom si je pridobil nesmrtno zaslugi in večno hvaležnost kranjskega ljudstva. R. I. P.

Odbor političnega društva

Edinost naznanja svojim udom in drugemu slov. občinstvu, da bode *javni občni zbor* v **Dekanah**, ne kakor zadnjič naznanjeno, 22. t. m., ampak *uže teden poprej*, to je v četrtek, 15. t. m. v prostorih ondotne gostilne. Začetek točno ob 3 uripopoludne. — Dnevni red: 1. Razgovor in predlogi zaradi prihodnjih volitev. 2. Razgovor o posojilnici in hranilnici v Kopru. 3. Posamezni predlogi. — Tega javnega občnega zbora se more vdeležiti vsak doleten mož, glasovati pa smejo le udje društva. Istrski rodoljubi, vdeležite se mnogobrojno zbora; prevažne so zadeve, katere se bodo tam obravnavale.

Monsignor škof dr. Glavina

je v soboto odpotoval v Istro.

Minister Pražak se zdaj mudi v Opatiji v Istri.

Dve zabavi tržaških slovenskih društev, v nedeljo, 4. t. m. ste bili dobro obiskani in zanimivi. — Popoludne ob 4. uri se je začela zabava pekoveškega društva »Jadranska zarja« v zdolnjem salonu »Monte verde«; vdeležilo se je zabave še precejšnje število naših zavednih pekov in drugih rodoljubov, petje pod vodstvom g. Stelé-ta je bilo prav dobro, posebno pa je furor delal naš tržaški ženski kvartet. Ta veselica je trajala do 7¹/₂ ure zvečer.

Precej po končanej pekoveške veselici pa so se začeli zbirati naši vrli Sokoli v zgornjih prostorih »Monte verde«. Došlo jih je prav mnogo, peli in napivali so si po starej navadi, veselje je nekaljeno trajalo skoraj do polnoči. Ali nedeljski Sokolov večer ni bil le posvečen narodnemu veselju, temuči tudi zahvalnosti naših vrlih Sokolov do telovadnega učitelja, gospoda *Ivana Lavriča*, ki uže vse leto izvršeno, pa brezplačno podučuje naše mlade Sokole v telovadi. — Kmalu po 10 uri je predal predsednik Sokola, g. Vučkovič, omenjenemu gospodu s primernim govorom lepo srebrno masivno duhanico, prekrasno delo hrvatskega graverja Josipa Radkoviča. Na krovu duhanice ali tobačnice je v sredi emblema tržaškega Sokola, na drugej strani pa znani Sokolski monogram, vse to obdaja lepa ornamentika v čisto hrvatskem slogu; ob tobačnici pa so vrezane besede: »Telovadno društvo »Tržaški Sokoli«, svomu učitelju Ivanu Lavriču 1884 v Trstu«. — Lepi načrt te duhanice je napravil sloveči zagrebški umetnik, g. A. Posilović. To delo zopet kaže, kako hitro in dobro napredujejo naši bratje Hrvati v vsakovrstnih umetnostih. — Ta čin res plemenite hvaležnosti dela pa vso čast mlademu našem Sokolu.

Širjenje italijanstva. Mestno starešinstvo nekda namerava napraviti ital. ljudsko šolo v Rozzolu, kder prebivajo samo Slovenci. Temu novemu naklepu skritih Iredentarijev se je treba upreti z vsemi postavnimi sredstvi.

Tržaške novosti:

Pretep. France F., 29. letni Tržačan, moral je v bolnišnico, da si zdravi tri z nožem zadobljene rane. On pravi, da so ga napali v ulici »del Ponte« štirje nepoznani, ko se je domov vračal. — Avgust R., 23. letni Tržačan, livar, mora se zdaj zdraviti v bolnišnici porezano glavo. To darilo so mu poklonili nekoli pijani tovariši v krčmi pri sv. Jakupu. — V ponedeljek so se nekateri pijanci pretepali v ulici »Commerciale«. Necemu pijancu so nos porazili, da je bil ves krvav. Tudi na »Veduti Romani« se večkrat poboji gode; na primer v nedelo po noči so se pretepali, da se je vse kadilo. Priporočamo one kraje slav. javnej straži.

Namestu v Tigor v bolnišnico. V saboto zvečer je straža objela v svoje naročje žensko A. S. radi razsajanja in nemoralnega vedenja. Mej potom ženski pride slabo, zgrudila se je na tlak, kajti napala jo je bila božjast. Okoli te se je nabralo bilo dokaj radovednežev, da so straže morale žensko odnesti v neko vežo, kder so jej pritekile ženske pomogle kakor so mogle in znale. Od tu so jo potem odpeljali v bolnišnico.

Samomori. V ponedeljek ob 5. zjutraj so dobili pri sv. Andreju na tleh ležečega in močno iz ust krvavečega, 33. letnega Franceta Požarja iz Košane. Poleg njega je ležal revolver. Ustrelil se je v usta; mislili so, da je mrtev in poklicali Zimolo, da ga prepelje k sv. Justu. Ker pa se ni na mestu usmrtil, prepeljali so ga v mestno bolnišnico. Rani se je smrtno. Nesrečnež je zapustil dvoje otrok, jedno 5 letno dekletce in otroče staro še le nekoliko mesecev in ženo. Misli se, da je pomanjkanje zaslužka uzrok njega smrti. — V ponde-

lek zjutraj se je obesil v ulici »Belvedere« št. 13, 42 letni kočijaž Peter Kolovec iz Ronk. V službi je bil pri tvrđki Eulambio. Vzrok samomora je neznan. Zapustil je ženo in štiri otroke. Truplo samomordelcevo so prepeljali k sv. Justu. — Skočila je iz III. nadstropja svojega stanovanja na ulico, udova Katarina Slacke, 50 letna ženska, in na mestu obležala mrtva. Slacke je bila Tržačanka in bivala v ulici »Sanità«. Pravijo, da hudo pomanjkanje jo je pritrlo do samomora. Truplo so prepeljali k sv. Justu.

Nesreča. Pri namestništvenej palači so našli na tlaku 40 letnega jako hudo bolnega moža, prepeljali so ga v bolnišnico.

V pretepu ranjena dekla. Jožefa B., 16. letna dekla iz Vipave, pohoditi je morala bolnišnico, da si zdravi v pretepu ranjeno desno roko.

Mahometan bivajoč v Trstu ni imel belice v žepu. Kaj zato, veseliti se je treba, najme kočijo, da se pelje nekam. Kočijaž ga prepeljava in prepeljava, konečno ta sit vozarjenja stopi s kozla in reče Mahometanu: dovelj je, plačajte mi! Ni še dovelj, odgovori mu mahometan, sedaj me morate peljati v to in to pivovarno; tam bova jela in pila in tudi plačani boste. Kočijaž verjame in ga pelje na označeni kraj. Mahometan, mož beseda, ukaže jela in pila in oba sta se imela prav dobro do večera, do računa. A kako plačati, ko ni belice v žepu? Gospodar pokliče stražo, ki Mahometana odpelje na policijo — ali tam se prepričajo, da Mahomedov vernik ni pri čistej pameti in vele ga odpeljati v mestno blaznico.

Švindlar nove pasme. Zadnje dni se je predstavil necemu zdravniku v mestnej bolnišnici Nemec, dozdevno agent in prosil ga je, naj mu, za božjo voljo, odstrani raz glave nekatere plave madeže, katere mu je prouzročila neka tinktura za lase. Zdravnik mu radovoljno ustreže rekši, da se to da odstraniti, ali do golega porazati mu mora dober del las na glavi. Nemec v to privoli. Ali glej, drugi dan se Nemec zopet predstavi omenjenemu zdravniku, zahtevaje od njega, naj mu povrne škodo in zgubo, katero mu je zakrivils tem, da mu je lase porazal, ker sedaj se on ne more predstaviti v takem stanu svojim klientom. In zahteval je kakovih 5 ali 6 tisoč gold. — Zdravnik, spoznavši tiča, pokazal mu je duri. Nekateri bi rekali, da Nemci niso iznajdljivi, kar se tiče »švindlanja«, evo vam dokaza.

Nova obrt. Gosp. Karol Zanzola je prosil dovoljenja za napravo kovačnice, katero misli postaviti v Vrdelji na prostoru št. 638. Strojave v kovačnici bo gonila para. **Čas je bil.** Magistrat je dovolil 300 gl. za popravo kala na Opčinah, in 90 gl. za napravo ograje okoli občinskega vodnjaka v Bazovici.

Riva del Mandracchio Vpraviteljstvo Llojda je poklonilo 2300 gl. mestnemu magistratu za popravo rive. Nu ta riva je res potrebna poprave, osebno od trga »S. Carlo« do ulice starega trga (via di Mercato vecchio).

Izlet v Devin v nedeljo je izostal radi močnega vetra in nemirnega morja.

Pivovarna Kinthofer, Slovenecem dobro znana, zapre se 24. avgusta. To so nekda Slovenci prav pridno obiskovali, zdaj pa je skoraj povsem zapuščena.

Avstrijska parnika »Buda-pest« in »Lario«, zadela sta skupaj pri školju »Porer«. To se je zgodilo v noči od 30. aprila na 1. maja proti jutru. Prvi je bil le malo poškodovan, drugi, ker je manj, nekoliko več — a posebne škode ni. Pasažirjev je bilo na »Lario« nad 40, neka gospa je skočila v morje radi strahu; brzi pomorščaki parnika »Buda-pest« so jo rešili še v pravem času. Ko se je strah polegel, rezala sta parnika vsak svojo pot.

Lloydova ladjetesalnica. Minoli petek niso nijednemu delalcu odpovedali dela, pač pa so nekatere vpokojili.

Konjsko meso na mestu volovskega. Na »Piazzetti« zvanaj »adelle Breschizze« se nahaja par prodajalnic za meso, mislimo, da za volovsko. Neka obitelj si je nakupila v jednej omenjenih mesnic nekoliko mesa za nedeljsko kosilo. Po znakih soditi meso ni bilo volovsko, pač pa pravcato konjsko. Meso trdo in rujava, juha slaba, na površju katere se je v gruči nabralo mnogo masti *zotte barve*, gospodinja zazrši te čudne pri volovskem mesu neobičajne znake, zažene vse skupaj v stranišče in tisti dan se je morala obitelj zadovoljiti z drugim kosilom. Mi vemo, da se v Trstu nahaja par mesarnic konjskega mesa — in tudi vemo kde — da bi se pa na »Piazzetti« prodajalo konjsko meso, to je nam povsem novo.

Mestna komisija, ki preiskuje trge, prodajalnice itd., dobro bi storila, da včasih *pokuka* tudi v mesnico, kder ni vse v pravem redu, in tudi jej mora biti znano, da prodajanje konjskega mesa za volovsko nosi dotičnemu mesarju če ne uže trojni, vsakako pa dvojni dobiček. Komur je mari za konjsko meso, ta se gotovo požuri po njega k mesarjem, ki so za razprodajo tega pooblašeni.

Južna železnica bo s 1. julijem zdajno za tretjino znižala cene meje Trstom in Bečem, in bode odslej stala vožnja iz Trsta v Beč z brzovlakom II. razred gl. 17.70, v III. razr. gl. 11.80, z navadnimi vlaki pa v II. razr. gl. 14.70, v III. razr. gl. 9.60.

Izpred sodišča. Jožef Kreševič Jakutov od Stefana, 25letni zakonski kmet, Ante Lovričič Baduc od Ivana, 17letni samec i kmet, Blaž Kreševič Fazan od Blaža, 21letni nezakonski kmet, Marija Kreševič, zakonska, 36letna kmetica, vsi iz Rašice v Istri, zatoženi so bili tatvine in Antun Kreševič, 24letni nezakonski kmet, tudi iz Rašice, zatoženi je bil vdeležnja tatvine, vsled tega je bil Jožef Kreševič obsojen v štirimesečno, Ante Lovričič v tritedensko, Blaž Kreševič v jednomesečno in Antun Kreševič v dvomesečno ječo. — Marija Kreševič pa v 24 urni poostreni zapor. — Jožef Sinigoi od Jožefa iz Dornberga, 53letni vratar, večkrat uže kaznovan in radi tega izgnan iz Trsta, zatožen je bil sleparije in vsled te obsojen v šestmesečno ječo. — Urša Kreševič je bila obsojena v dva tedna ječe radi prestopka proti izgonu in razžuljenja javne straže. — Mihovila Jerman pa je bila spoznana nekrivim zločina proti telesnej varnosti.

Tatvine in policijsko. V nedelo predpoludne je nepoznan falot odnesel na lesnem trgu gospej Mariji P. mošnjiček s tremi goldinarji in z mnogimi loterijskimi policami. — V saboto po noči so stražniki v starem mestu ustavili in odgnali v zapor tri pomorščake, ki so pobegli iz neke norveške ladje, katere se nahaja zakotvena v Trstu. — V saboto po noči je neka straža odgnala v zapor težaka Antona Bin, necega strugarja, radi razsanja in pobiranja v krčmi v ulici »del Rivo« št. 182. — Finančnemu stražniku Battistuti iz Črvinjana je brzi smikalec bil odnesel v starem mestu srebrno uro. Stražar udere za lopovom, ta pa v zadregi vrže uro od sebe in zgine. Kesenje je straža prijela necega 15letnega fantolina, ki je bil v društvu s prvim. — Ustavili so trgovskega agenta H. B., 35letnega dečka, ker je kamnje lučal na mimogredoče. — Težaka Jožefa D. iz Gradiške, so deli pod ključ, ker je popival na rovaš. — Tridesetletnega pomorščaka Luko P., odpeljali so v Tigor, ker je pretil svojemu gospodarju. — Odpeljali so v senco 42letnega težaka Jožefa F., iz Komna, ker je insultiral javno stražo. — Potem so še odgnali v Tigor šest ponočnih veseljakov, mej temi dva premogarja radi kaljenja javnega miru.

Čudno aretiranje. Nek P., v Trstu dobro znan gospod, sedel je in mirno svojo črno kavo pil pozno nek večer minolega tedna v kavani »Litke« v mestnej kolibi na velikem trgu. Nekoliko potem vstane od mize, plača in se spusti v tek preko trga proti vrtnu pred namestništvom, kder hoče prekoračiti železno ograjo, da ide na vrt. — Neka straža to opazivši, alto lai zaupije, pograbi ga in hajdi z njim na policijo — misleča, imamo se, *petardiš*. Od tu so ga še isti večer odpeljali v ulico Tigor, kder je prenočil in ostal do poludne nastopivšega dne. Pustili so ga še le nato, ko je povedal do pičice, kaj je namerjaval v vrtnu. Kavana »Litke« nema onega prostora, kar mu navadno pravimo »stranišče«. In č. se pomislil, da je »Litke« v magistratovej palači, potem moramo soditi, da je slavni magistrat »o chi per esso« dokaj tisoč let za starimi »Abderiti«. ki kaj tacega ne bi bili opustili napraviti v mestnej hiši, ki toliko krvavih žuljev stane. Gospod P. si je mislil, najbolje je, da se zateče »fra le fresche foglie« javnega vrta — mogoče, da dobim še kakovo odškodnino od trž. kmetijskega društva za *pognojnilev*. To se ve, da mož je delal račun brez javne straže, misleče, da namerjava položiti petardo, bombo itd.

Kmetijskega predavanja v Brezovici dne 27. aprila se je udeležilo mnogo naroda, tako da mnogi, koji so pozneje prišli, niso imeli več prostora. Gospod potovalni učitelj E. Kramar je govoril nad 2 uri, a ljudstvo ga je vedno pazljivo poslušalo in videlo se je, da je bilo zadovoljno ter da bi bilo še kaj rado zvedelo. Natančneje o govoru drugikat, ako nas g. Kramar ne usliši ter svojih govorov v cenjenej »Edinosti« ne priobči.

Iz Kormina se nam poroča, da so našli na hišah mizarjev, katerih delalci so se zadnjič odpovedali delu, potem se zopet dela poprijeli, prilepjane silno anarhistične, vzburljive italijanske proglase.

Nesreče. V prašnici San Jose na otoku Kuba se je zadnjega aprila unel strelni prah, ki je raznesel prašnico in sosednje hiše hudo poškodoval, pa tudi mnogo ljudi usmrtil, ali hudo ranil. Do prvega maja so našli 21 mrtvih in 79 hudo poškodovanih. — V Hartfordu, v deželi Michigan v severnej Ameriki, pogorela je ubožnica, in z njo vred zgorelo 16 ubogih.

Poštna hranilnica. Prvim dnem maja se je odprla poštna hranilnica v Devinu v tržiškem sodnjem okraju.

